

ANDRZEJ BĄKOWSKI

Z ZAKAMARKÓW
PAMIĘCI I

Redakcja

ANNA GRABOWSKA, CZESŁAW JAWORSKI, MACIEJ KWIEK, ADAM REDZIK

Przedmowa

ADAM REDZIK

Skład i projekt okładki

MAŁGORZATA GŁUSZCZAK

Korekta

REDAKCJA "PALESTRY"

Warszawa 2017

ISBN 978-83-948277-0-0

Redakcja „Palestry”

Ul. Świętojerska 16; 00-202 Warszawa

www.palestra.pl

e-mail: redakcja@palestra.pl

tel. +48 22 5052534; 22 5052535

KSIĘGA OPRACOWAŃ
ADWOKATA ANDRZEJA BĄKOWSKIEGO
OPUBLIKOWANYCH NA ŁAMACH „PALESTRY”
W LATACH 1986-2016
WYDANA Z OKAZJI 90 URODZIN

Andrzej Bętkowski

Czegóż życzyć urodzonemu w miesiącu zwanym porą
dla Polaków niebezpieczną, pod gwiazdnym Strzelcem?
Najpierwej tego, by – jak zawsze – ostrze pióra trafiło
w zamierzony cel, a przelane na papier myśli bez końca
jawiły się czytelnikom jako ostoja pryncypiów.
Zaraz potem zaś – mnóstwa wrażeń z coraz to nowych lektur
i ochoty do dzielenia się świeżością zmysłu obserwacji,
oddanego od dawna na usługi palestry.

Drogi Jubilacie – dziękujemy że jesteś z nami!

Plurimos annos!

redakcja i kolegium „Palestry”,
władze samorządu zawodowego
i cały adwokacki stan

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA, Adam Redzik.....	15
CZĘŚĆ I. MOJA ADWOKATURA.....	25
Szkic do problematyki dyscypliny adwokackiej w przekroju historii adwokatury	27
Adwokatura dawnej Polski.....	27
Dyscyplina adwokacka w okresie zaborów 1795-1918	34
Dyscyplina adwokatury w odrodzonej Polsce w latach 1918-1939	39
Dyscyplina adwokacka w latach od 1945 r. do dnia dzisiejszego	43
Regulacje prawne ustroju adwokatury polskiej w latach 1918–1988.....	50
Kilka uwag o regulacjach dotyczących ustroju adwokatury polskiej	67
Garść refleksji Rzecznika Dyscyplinarnego NRA z dwu kadencji 1989-1995.....	70
Konferencja Prezesów Sądów Dyscyplinarnych, Sędziów Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, Rzeczników Dyscyplinarnych i Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Naczelnej Rady Adwokackiej w dniu 19 listopada 1994 r. w siedzibie Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie.	73
Parę uwag do artykułu adw. Andrzeja Tomaszka pt. <i>Konkurować uczciwie</i>	77
Na marginesie pewnego wywiadu.....	81
<i>W odpowiedzi Panu Mecenasowi Andrzejowi Bąkowskiemu, Wiesław Szczepiński</i>	84
Andrzej Kisza, Zdzisław Krzemiński, Roman Łyczywek, <i>Historia Adwokatury Polskiej, 1995</i>	85
Zdzisław Krzemiński, <i>Kodeks etyki adwokackiej. Teksty prawne. Orzecznictwo SN. Orzecznictwo dyscyplinarne. Komentarz, 1994.</i>	95
Zdzisław Krzemiński, <i>Prawo o adwokaturze. Komentarz, 1998.</i>	100
<i>Sławni warszawscy adwokaci</i>	103

Zdzisław Krzemiński, <i>Kartki z dziejów warszawskiej adwokatury</i>	107
Gdy myślę etyka adwokacka	109
Adwokat Cezary Ponikowski (1854–1944)	112
Wieczór refleksji Warszawskiej Adwokatury	116
Obowiązek pamięci	119
Sądownictwo dyscyplinarne adwokatury. Samorządowe czy państwowe?.....	121
<i>Zarys historii samorządu adwokackiego w Polsce</i>	126
Adwokat Witold Lis-Olszewski i jego kat	131
A jednak etyka adwokacka	136
Przyczynek do historii Warszawskiej Izby Adwokackiej i garść osobistych refleksji.....	142
Adwokata Zdzisława Krzemińskiego testament	147
<i>Szkice o dziejach adwokatury lubelskiej</i>	151
Czy książkę Fernanda Payena <i>O powołaniu adwokatury i sztuce obrończej</i> można usunąć do lamusa?	156
Adwokata Stanisława Mikke wybór felietonów-esejów <i>Bez togi</i>	160
<i>Themis i Pheme</i> , czyli historia czasopiśmiennictwa prawniczego.....	166
Adwokat Maurycy Karniol w świetle wspomnień i publikacji historycznych ..	172
O nowym opracowaniu historii Adwokatury Polskiej.....	177
Wieczór magii Galicyjskiej Adwokatury, sztuki i kultury w Warszawie	184
Zbiór Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu w świetle <i>Komentarza</i> adwokata Jerzego Naumanna	188
Kilka uwag o sztuce dobrej mowy sądowej	191
Pierwszy zeszyt jubileuszowy „Palestry” z 1988 r.....	194
<i>Adwokaci siedleccy. O patronach, adwokatach przysięgłych, adwokatach</i> <i>i obrońcach sądowych</i> – dzieło Witolda Oknińskiego.....	199
Rady angielskiego kolegi.....	201
CZĘŚĆ II. PO LEKTURZE	207
<i>Prawo rzymskie – Słownik encyklopedyczny</i> , pod redakcją Witolda Wołodkiewicza 1986.....	209
Stanisław Mikke, <i>Misja</i> , 1992.....	212
<i>Proces szesnastu. Dokumenty NKWD</i>	214
Witold Formański, <i>Meandry legalizacji NSZZ „Solidarność” (Autentyczna</i> <i>relacja z wydarzeń wokół legalizacji w listopadzie 1980 r.)</i> , 1996.....	219
Janusz Piekałkiewicz, <i>Kalendarium wydarzeń II wojny światowej</i> ; Bogusław Wołoszański, <i>Encyklopedia II wojny światowej</i> ; Andrzej Krzysztof Kunert, <i>Ilustrowany przewodnik po Polsce Podziemnej 1939-1945</i>	221
Kilka refleksji na kanwie lektury <i>Teczki specjalnej J.W. Stalina</i>	224

Niezwykły słownik.....	226
Zaczęło się 17 września 1939 roku	229
Prawdziwe historie Polaków.....	233
Miłosz i Odojewski	237
Oblicza komunizmu.....	241
Niezmienna Rosja.....	244
Gustaw Herling-Grudziński o mijającym stuleciu	249
Lektury wrześniowe	251
Polska wczoraj, dziś i jutro w oczach Jana Nowaka-Jeziorańskiego.....	254
Francisco Franco Bahamonde.....	257
Generał Tadeusz Bór-Komorowski	261
<i>Smok wawelski nad Tamizą</i>	264
Stanisław Rembek, pisarz niedostatecznie znany, o 1920 roku	267
Karolina Lanckorońska. <i>Wspomnienia wojenne</i>	270
<i>Westerplatte. W obronie prawdy</i>	273
Ostatnia bitwa	276
Moje pitavale	280
<i>Władcy, tyrani, dyktatorzy</i>	284
Historia na celowniku cenzury PRL.....	287
Dwie pocztówki z 1939 roku.....	290
Towarzysze Niejasnego	293
Józef Światło na falach RWE.....	296
<i>W poszukiwaniu idei państwa prawa</i>	299
Charles de Gaulle. Wizerunek wielkiego Francuza	302
My, z rzymskiego prawa	307
Józef Retinger – nieznany bohater Europy	311
Śmierć Generała.....	316
<i>Ku wolności. Powstanie Warszawskie 1944 r.</i>	321
Norman Davies, <i>Powstanie 44</i>	325
W Turcji z <i>Podróżami z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego w rękę.....	328
Tajemnica Piłsudskiego.....	332
Jałta – gwałt zadany Polsce 4 II –11 II 1945 r.....	336
<i>Oblawa. Podzwonne PRL-u</i>	340
Jerzy Holzer, <i>Europejska tragedia XX wieku. II Wojna Światowa</i>	345
Oriana Fallaci w <i>Wywiadzie z samą sobą</i> i w <i>Apokalipsie</i>	349
Wrzesień 1939 w pamięci żyjących, zapisie historii, legendzie narodu.....	353
Szaleństwo czy potrzeba narodowa? Refleksje z okazji rocznicy Powstania Styczniowego	357

Polacy na Kremlu i inne historyje	361
<i>Wydział Prawa Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1939-1946</i>	365
Stanisława Podemskiego <i>Pitaval PRL-u. Wędrówka po drogach</i> i bezdrożach prawnych Polski Ludowej	370
Armia Konna Budionnego w Polsce w 1920 r. w <i>Dzienniku</i> Izaaka Babla	376
<i>Katalog wzajemnych uprzedzeń Polaków i Rosjan</i>	380
<i>Wywiad rzeka. Władysław Bartoszewski na celowniku</i> Michała Komara	384
<i>Wielkie Mowy Historii</i>	390
W drodze do Innego	396
Generał Władysław Anders	400
<i>Powstanie Warszawskie 1944 w dokumentach z archiwum służb specjalnych</i>	406
Günter Grass, <i>Przy obieraniu cebuli</i>	411
Oskarżony Kazimierz Moczarski	416
Józef Beck na tle swojej epoki	422
<i>Europa walczy 1939–1945. Nie takie proste zwycięstwo</i>	427
<i>W obiektywie wroga. Niemieccy fotoreporterzy w okupowanej</i> <i>Warszawie (1939-1945)</i>	432
Brylanty na barykadach. Powstańczy dziennik adwokat Henryki Zarzyckiej–Dziakowskiej	437
Edward Rydz-Śmigły. Wódz Naczelny straconych nadziei	449
Golgota Wschodu. Sędzia Regina Bochnia wspomina	454
<i>Szanowny panie Stalin. Korespondencja między Rooseveltem a Stalinem</i>	459
<i>Europa i prawo rzymskie. Szkice z europejskiej kultury prawnej</i>	462
<i>„Śpij, Mężny” w Katyniu, Charkowie i Miednoje</i>	466
Bitwa Warszawska 1920 r.	472
<i>Powstanie Warszawskie widziane z Moskwy według</i> Nikołaja Iwanowa	477
<i>Zdradzona Polska. Napaść Niemiec i Związku Sowieckiego na Polskę</i> <i>w 1939 roku</i>	483
Adwokata Karola Pędowskiego <i>Opowiadania okupacyjne prawdziwe</i>	486
Papież Jan Paweł II. Garść refleksji bardzo osobistych	489
Moi profesorowie z lat 1946–1950 na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego	495
<i>Stanisław Starzyński (1853–1935) a rozwój polskiej nauki prawa</i> <i>konstytucyjnego</i>	500
<i>Lekarz z Westerplatte. Major Mieczysław Mikołaj Słaby 1905-1948</i>	506
Walery Sławek jakim Go widzą źródła historyczne	509
Romuald Traugutt – ostatni dyktator Powstania Styczniowego (1863-1864).....	513
<i>Wołyń. Epopeja polskich losów 1939-2013. Akt I i II</i>	516
<i>„Biuletyn Informacyjny”</i>	519

<i>Obłąd 44?</i>	523
<i>Krakauer Burg. Wawel jako ośrodek władzy Generalnego Gubernatora Hansa Franka w latach 1939-1945 – nowe dzieło Dietera Schenka</i>	526
Jan Karski. Sylwetka wybitnego Polaka	529
Akcja „Burza” w Obszarze Warszawskim Armii Krajowej	533
O psychologii i prawie szkiełkiem teoretyka i praktyka	536
Mikołaj Tarkowski o Adwokaturze Wileńskiej w latach 1918-1939	538
<i>Łacińskie reguły prawne – tym razem w pigułce</i>	542
O tajnym planie wyrwania Polski z rąk Stalina i możliwości wybuchu trzeciej wojny światowej	544
„Żałuję, że Go nie znałem”	547
Bitwa Warszawska – cud sprzed 95 lat	550
<i>Brewiarz dyplomatyczny</i>	552
<i>Pakt Piłsudski-Lenin. Czyli jak Polacy uratowali bolszewizm i zmarnowali szansę na budowę imperium</i>	555
<i>Szkice o Żołnierzach Wyklętych i współczesnej Polsce</i>	557
Opus magnum o Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie	559
CZĘŚĆ III. SZPALTY PAMIĘCI	563
Adwokat Lucjan Gluza (1919-1986)	565
Adwokat Piotr Karniol (1931-1991)	569
Adwokat Józef Maciejko (1911-1993)	571
Adwokat Andrzej Chechliński (1931-1993)	573
Adwokat Zbigniew Jędrzejewski (1923-1994)	575
Adwokat Jan Czyżewski (1925-1996)	577
Adwokat Jan Mizikowski (1931-1999)	579
Adwokat Bohdan Hryniewicz (1935–2002)	582
Adwokat Stanisław Parys (1917–2002)	584
Adwokat Jerzy Biejat (1921–2002)	586
Adwokat Andrzej Wojciech Konopka (1931–2004)	589
Jan Nowak-Jeziorański (1913–2005)	591
Adwokat Bohdan Oziemski (1925-2006)	595
Adwokat Andrzej Grabiński (1922–2006)	598
Adwokat dr Kazimierz Łojewski (1923–2006)	603
Adwokat Witold Antoniewski (1919-2007)	605
Adwokat Stanisław Śniechórski (1913–2008)	607
Adwokat Jan Mizikowski (1931–1999)	611

Pamięci adwokat Joanny Agackiej-Indeckiej (1964–2010).....	614
Pamięci adwokata Stanisława Mikke (1947–2010).....	616
CZĘŚĆ IV. NOTY RECENZYJNE.....	619
Stanisław Piwnik, <i>Wzory umów, pism, druków z zakresu prawa pracy. Komentarz, wskazówki praktyczne</i> , 1995.....	621
Zdzisław Krzemiński, <i>Rozwód – teksty, orzecznictwo, komentarz, literatura</i> , 1997	624
Zdzisław Krzemiński, <i>Wnoszenie kasacji cywilnej</i> , wyd. 2, 1999	626
Zdzisław Krzemiński, <i>Wnoszenie apelacji cywilnej</i> , 1999	629
Zdzisław Krzemiński, <i>Separacja. Komentarz do przepisów. Orzecznictwo, Piśmiennictwo, Wzory Pism</i> , 2000.....	631
Stanisław Piwnik, <i>Prawo pracy materialne. Wzory pism z prawa materialnego z objaśnieniami i dyskietką</i> , Tom 7a, 2000.....	633
Zdzisław Krzemiński, <i>Alimenty i ojcostwo. Komentarz do przepisów. Orzecznictwo i piśmiennictwo. Wzory pism</i> , 2002.....	635
Kazimierz Łojewski, <i>Apelacja karna</i> , 2 wydanie, 2005.	637
Zeszyt Biura Informacji Rady Europy nr 3, 2003.....	640
Stanisław Piwnik, <i>Prawo pracy materialne. Wzory z objaśnieniami oraz CD</i> , wyd. 2, 2008	642